herpy

PADALCOWATE

Banded Arboreal Alligator Lizard

Abronia taeniata

Abronia taeniata to nadrzewna jaszczurka z rodziny padalcowatych o wyraźnych ciemnych poprzecznych pręgach, pochodząca z lasów górskich wschodniego Meksyku. Dorasta do około 25-35 cm, rodzi żywe młode i żywi się owadami. Wymaga wysokiego, przewiewnego terrarium z mchem i bromeliami oraz chłodnych temperatur. Gatunek jest narażony na wyginięcie w naturze i najlepiej sprawdzi się u doświadczonych hodowców.

Rodzina: Anguidae Dawna nazwa: *Gerrhonotus taeniatus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**25-35 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**10-20 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las górski**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**50 × 50 × 75 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**20-27 °C**
Miejsce wygrzewania	**26-30 °C**
Temperatura w nocy	**10-18 °C**
Wilgotność	**60-80%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Żyworodny**
Dojrzałość płciowa	**24-36 miesięcy**
Wielkość miotu	**3-10 młodych**
Zniesienia w roku	**1**
Ciąża	**180-240 dni**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Narażony (VU)**

O gatunku

Abronia taeniata to krępa jaszczurka z rodziny padalcowatych o trójkątnej głowie, łuskach z kilem i długim, chwytnym ogonie. Dorosłe osobniki obu płci mają wyraźne ciemne poprzeczne pręgi na grzbiecie, które mogą zlewać się wzdłuż jego środka. Młode i osobniki półdorosłe również są pręgowane. Nazwa gatunkowa pochodzi od łacińskiego taenia, "pręga", i odnosi się do poprzecznych pręg.

Tułów z głową mierzy najwyżej około 14 cm, a samice mają zwykle 9-10 cm. Ogon jest dłuższy od tułowia, więc zwierzę osiąga łącznie około 25-35 cm. Długość całkowita jest szacunkiem opartym na długości ciała. Nowo narodzone młode mierzą około 3 cm od pyska do kloaki. Masa ciała nie jest udokumentowana.

Gatunek został opisany w 1828 roku przez Arenda Friedricha Augusta Wiegmanna pod nazwą *Gerrhonotus taeniatus* i jest jednym z najdawniej znanych gatunków w rodzaju. W północnej Puebli i Veracruz jego zasięg pokrywa się z zasięgiem *Abronia graminea*. Występuje tam wiele form pośrednich, a gatunki w miarę pewnie odróżnia jedynie ubarwienie dorosłych,

dlatego młodych i wielu samic nie da się pewnie oznaczyć. Możliwe jest też, że *A. taeniata* w rzeczywistości obejmuje kilka gatunków. Pochodzenie zwierząt i ich oznaczenie gatunkowe należy więc dokumentować.

Gatunek jest powolny i ostrożny, ale przestraszony potrafi szybko spaść z gałęzi i uciec. Nie oswaja się w takim stopniu jak wiele innych jaszczurek i najlepiej nadaje się do obserwacji. Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; 10-20 lat to szacunek.

Występowanie i środowisko

Abronia taeniata zamieszkuje góry wschodniego Meksyku: południowo-zachodnie Tamaulipas, San Luis Potosí, Querétaro, Guanajuato, Hidalgo, północną Pueblę i Veracruz. Miejsce typowe zawężono do El Chico w stanie Hidalgo.

W północnej Puebli i Veracruz gatunek współwystępuje z *Abronia graminea* w pasie o szerokości około 100 km. Żyje tam na wysokości 1810-2090 m n.p.m. Zasięg jest rozczłonkowany, ponieważ las górski występuje tylko na określonych wysokościach.

> **Naturalny zasięg:** Meksyk.

ŚRODOWISKO

Abronia taeniata to dzienne zwierzę nadrzewne lasów górskich. Żyje na dużych drzewach porośniętych licznymi epifitami, takimi jak mchy, paprocie, storczyki i bromelie, które zapewniają wilgoć, kryjówki i zdobycz. Gatunek radzi sobie także na dużych, samotnie rosnących drzewach na polach i w sadach w pobliżu lasu. W lasach z niewielką liczbą dużych epifitów przy złej pogodzie szuka schronienia na ziemi.

Klimat jest chłodny i wilgotny, z mgłami i obfitymi opadami, a różnica między dniem a nocą jest duża. Zwierzęta wygrzewają się rano i przed południem. Zimą i przy złej pogodzie kilka osobników gromadzi się w dziuplach drzew i pionowych szczelinach skalnych, a w jednym dziuplastym drzewie może przebywać do 15 dorosłych i młodych. W gorących okresach chowają się w cieniu pod grubą warstwą mchu.

Gatunek jest oceniany przez IUCN jako narażony (VU), a jego populacja maleje. Wycinka lasów pod uprawy i na węgiel drzewny oraz nielegalne odłowy na potrzeby handlu stanowią zagrożenie dla całego rodzaju.

Hodowla

TERRARIUM

Hodowla *Abronia taeniata* jest opisana jedynie skąpo, a podane tu wartości zapożyczono od blisko spokrewnionej *Abronia graminea*, najlepiej poznanego gatunku w rodzaju. Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 50 × 50 × 75 cm (długość × szerokość × wysokość). Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, ale im większe, tym lepiej, a 60 × 60 × 90 cm daje wyraźnie więcej miejsca. Terrarium musi być bardzo dobrze wentylowane: całkowicie lub częściowo siatkowe, tak aby powietrze się wymieniało, a wilgotność nie znikała całkowicie. Zastałe, wilgotne powietrze prowadzi do pleśni i chorób dróg oddechowych.

Dno pokrywa się 5-10 cm długowłóknistego mchu torfowca. Zatrzymuje on wilgoć i tworzy chłodne miejsce, ale w niektórych miejscach powinien być wilgotny, a w innych suchy, np. pod miejscem do wygrzewania. Od czasu do czasu pozwól całemu podłożu przeschnąć przed ponownym zwilżeniem, aby wilgotność wahała się tak jak w naturze. Urządź terrarium gęsto gałęziami różnej grubości i żywymi roślinami, zwłaszcza bromeliami i storczykami, a jako kryjówki najlepiej sprawdzą się korkowe rury wypełnione mchem. Rośliny zapewniają też wilgoć, kryjówki i wodę do picia w liściach.

Samce trzymaj osobno. Parę można trzymać razem, jeśli jest dużo kryjówek i miejsca. Młode można trzymać w małych grupach po dwa lub trzy osobniki, ale trzeba je uważnie obserwować, a jeśli nie mogą się nawzajem unikać, należy je rozdzielić. Małe otwory w narożnikach terrarium siatkowego, przez które mogą uciekać owady karmowe, uszczelnia się silikonem.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

Abronia taeniata nie znosi upału. Temperatura w dzień powinna wynosić 20-27 °C, a miejsce do wygrzewania pod słabym punktowym źródłem światła może mieć 26-30 °C. Zwierzę jest najbardziej aktywne przy 24-27 °C. Powyżej 32 °C jest niebezpiecznie, a zamknięte, nasłonecznione terrarium bez cienia może w krótkim czasie zabić zwierzę. W nocy temperatura

może spadać do 10-18 °C, ale nigdy poniżej 7 °C. Wyraźny spadek nocą i chłodna zima są najważniejsze, jeśli zwierzęta mają się rozmnażać; osobniki nieprzeznaczone do rozrodu dobrze radzą sobie w temperaturze pokojowej z ciepłą i chłodną strefą.

Młode są bardziej wrażliwe niż dorosłe. Powyżej 29 °C jest dla nich niebezpiecznie, więc miejsce do wygrzewania musi być słabsze, a one potrzebują chłodniejszych stref. Płaty kory korkowej lub rośliny o szerokich liściach dają cień, a wilgotny mech na dnie zapewnia chłodne miejsca. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi zarówno wysoko, jak i nisko w terrarium.

Chłodna zima z nieco ograniczonym karmieniem i krótszymi dniami odpowiada temu gatunkowi. W chłodzie zwierzę staje się powolniejsze i je mniej.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność względna powinna wynosić 60-80 %, z najwyższymi wartościami w nocy i po zraszaniu. Zraszaj rośliny, ściany i lekko same zwierzęta niemal codziennie, najlepiej opryskiwaczem ciśnieniowym lub systemem mgłowym dającym drobną mgiełkę. Dwa do trzech razy w tygodniu system kroplowy lub kapiący kubek podaje około 2,5 dl wody nad rośliną, tak aby woda spływała po liściach. Gatunek pije krople wody z liści i rzadko korzysta z miski z wodą.

Woda musi być pozbawiona chloru: używaj wody z kranu, która stała otwarta przez dobę, lub wody filtrowanej. Wilgotność nie może być stała: nie jest to zwierzę terenów podmokłych, a stale przemoczone podłoże prowadzi do pleśni i chorób. Krótkie, wilgotne okresy trwające cztery do pięciu dni przeplatają się z suchymi dniami. Odwodnienie jest częstą przyczyną śmierci, a zwierzę z zapadniętymi oczami lub pomarszczoną skórą musi natychmiast otrzymać wilgoć i wodę do picia.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest dzienny i potrzebuje UVB. Najlepsze jest naturalne, niefiltrowane światło słoneczne, np. w siatkowej klatce na zewnątrz w suche letnie dni, z cieniem i chłodnym podłożem, aby zwierzę mogło zmieniać miejsce. W pomieszczeniu stosuje się świetlówkę T5 z UVB i słabe źródło ciepła. Gatunek należy mniej więcej do strefy Fergusona 2, z indeksem UV 0,7-3 w najjaśniejszej części i cieniem w pozostałych. Umieść oświetlenie tak, aby zwierzę samo mogło wybrać, ile światła chce otrzymać.

Światło włącza się rano i wyłącza wieczorem, a długość dnia najlepiej dostosowywać do pory roku. Ogrzewanie wyłącza się na noc.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Abronia taeniata żywi się owadami i innymi drobnymi bezkręgowcami. Podawaj świerszcze, szarańczaki, mącznika, karaczany, ślimaki, pająki i miękkie larwy, np. zielone gąsienice motyli oraz larwy much o wysokiej zawartości wapnia. Owady o dużym udziale materii roślinnej, takie jak szarańczaki i gąsienice, są szczególnie dobre. Owady karmowe przez dobę przed podaniem karmi się zieleniną i warzywami. Unikaj owadów karmowych hodowanych na bardzo bogatej w białko karmie, ponieważ dieta powinna być stosunkowo uboga w białko.

Oprószaj karmę wapnem bez D3 przy większości posiłków, a od czasu do czasu multiwitaminą. Jeśli stosujesz UVB lub światło słoneczne, nie dodawaj D3. Młode dostają wapno przy każdym posiłku przez pierwsze miesiące. Ciężarne samice potrzebują dodatkowego wapnia.

Karm dorosłe osobniki 2-3 razy w tygodniu, a młode częściej, i usuwaj niezjedzoną karmę. Wiele zwierząt najchętniej je z pęsety. Samce jedzą mniej latem przed godami, a wszystkie zwierzęta jedzą mniej zimą.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest spokojny i płochliwy. Zwierzę spędza większość dnia, siedząc nieruchomo na gałęzi lub w bromelii, i wygrzewa się przez krótkie okresy. Nie jest to zwierzę do brania na ręce. Niektóre z czasem się uspokajają, ale inne gryzą, a ugryzienie może boleć i krwawić. Ogranicz kontakt fizyczny do minimum i podejmuj go tylko wtedy, gdy jest to konieczne.

Samce są terytorialne i mogą poważnie walczyć, dlatego trzeba je trzymać osobno. Samice też mogą się bić, ale rzadziej. Złapane zwierzę może odrzucić ogon, który odrasta tylko częściowo. Myj ręce po każdym kontakcie ze zwierzęciem i terrarium, ponieważ gady mogą przenosić salmonellę.

W naturze kilka osobników może dzielić kryjówkę zimą, ale nie oznacza to, że trzymanie kilku dorosłych razem w terrarium jest bezpieczne.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

W obrębie rodzaju samce mają nieco większą głowę i ważą trochę więcej niż samice. Płeć młodych jest trudna do rozpoznania, a pomóc może weterynarz z doświadczeniem w leczeniu gadów. Wiek dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany dla *Abronia taeniata*; *Abronia graminea* osiąga dojrzałość płciową w wieku 2-3 lat, gdy jest w pełni wyrośnięta. Samicę przeznaczaj do rozrodu dopiero wtedy, gdy jest w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Gody nie zostały opisane dla samego gatunku. U *Abronia graminea* odbywają się od lipca do grudnia, najczęściej jesienią. Samiec chwyta samicę za kark, a para może pozostawać złączona nawet przez dobę. Wpuść samca do samicy, obserwuj zwierzęta i rozdziel je przy oznakach obrażeń. Chłodniejsze noce i nieco większa wilgotność jesienią odpowiadają porze roku w naturze.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Gatunek rodzi żywe młode i nie składa jaj. Długości ciąży nie zmierzono dla tego gatunku; w obrębie rodzaju trwa ona 6-8 miesięcy. Samica wyraźnie przybiera na wadze, a w ostatniej fazie ciąży pojawiają się u niej wapienne plamy po bokach żuchwy; musi wtedy dostawać obfitą karmę i wapń. W obrębie rodzaju młode rodzą się najczęściej od marca do czerwca, a samica wydaje najwyżej jeden miot w roku. Miot liczy 3-10 młodych.

INKUBACJA

Nie ma jaj do inkubacji. Ciąża trwa 6-8 miesięcy i to jest wartość podana w ramce. Trzymaj samicę w spokoju w chłodnym, wilgotnym i wentylowanym terrarium z kryjówkami. Samica nie zjada swoich młodych, ale inne dorosłe osobniki mogą to zrobić, więc przenieś młode lub pozostałe zwierzęta, jeśli terrarium jest wspólne.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode rodzą się z ciemnymi poprzecznymi pręgami i mierzą około 3 cm od pyska do kloaki. Mają takie same wymagania jak dorosłe, ale są znacznie bardziej wrażliwe na upał: powyżej 29 °C może je zabić. Trzymaj je w terrariach takich jak dla dorosłych, najlepiej w małych grupach po dwa lub trzy osobniki, aby mogły się nawzajem unikać. Pilnuj, aby każde młode jadło.

Przez pierwsze trzy do czterech miesięcy podawaj małe świerszcze, muszki owocowe, małe szarańczaki i larwy much. Za każdym razem oprószaj karmę wapnem i zapewnij jak najwięcej naturalnego światła. Karm codziennie lub co drugi dzień, ale nie podawaj więcej owadów, niż młode zdążą zjeść.

Zdrowie i częste błędy

Gatunek jest odporny, gdy temperatura, wilgotność i wentylacja są odpowiednie, a większość problemów wynika z błędów w urządzeniu terrarium. Typowe problemy to:

- Przegrzanie, zwłaszcza u młodych. Jeśli temperatura przekroczy 29-32 °C bez dostępu do cienia, zwierzę może szybko zginąć.
- Odwodnienie przy zbyt suchym powietrzu i zbyt rzadkim zraszaniu. Objawami są zapadnięte oczy, pomarszczona skóra i ospałość.
- Pleśń, grzybica skóry i infekcje dróg oddechowych przy zastałym, wilgotnym powietrzu i zbyt słabej wentylacji.
- Choroby kości przy niedoborze UVB i wapnia, zwłaszcza u młodych i ciężarnych samic.
- Pasożyty i roztocza. Nowe zwierzęta powinny przejść co najmniej trzymiesięczną kwarantannę, a ich kał powinien zostać zbadany.
- Rany po ugryzieniach i zadrapaniach pazurami po walkach między zwierzętami trzymanymi razem.

Zdrowe zwierzę ma czyste oczy, pełny ogon, czystą skórę i spokojny oddech przy zamkniętym pysku. Jeśli zwierzę nie je, traci na wadze lub oddycha z otwartym pyskiem, musi trafić do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów. Regularnie waż zwierzę.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/padalce/abronia-taeniata